

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

§. I. Quid sit pactum, & quomodo dividatur? qui pacifici possint? quæ sit materia pactorum in genere, & quæ forma?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

reverentiam temporis servanda pridem contrariâ consuetudine abrogata est) & vi Capituli secundi securitate perpetuâ, sive treugâ hac gaudent Clerici, & Religiosi omnes peregrini, Mercatores, Viatores & Rustici & in agriculturâ existentes, eorum animalia quoque, quibus atant, & semina portantur in agros &c. quantum autem hæc etiam constituto, observetur, docet experientia. Et quamvis

Princeps possit Civitates & populos sibi subiectos ad componendam pacem compellere juxta *Authent. de Mandatis Principum. §. deinde junctâ Gloss. V. pacē Novell. 17.* ob bonū commune non potest tamen privatis litigantibus inter se pacem præcipere, & urgere, ad concordiam, ne videatur jus suum auferre alicui, nisi causa sit valdè intricata, & lis diu jam cura magna partium molestia duraverit.

T I T U L U S X X X V .

D E P A C T I S .

§. I.

Quid sit pactum, & quomodo dividatur: qui pacisci possint? qua sit materia pactorum in genere, & qua forma?

Pactum propriè loquendo est consensus sive placitum duorum aut plurium in idem cum obligatione aliqua. Differet à contractu propriè dicto, quòd hic utriusque obligatione pariatur (regulariter) pactum autem ex parte unius tantum: præcipua pacti divisio est, in nudum pactum, & vestitum, sive legitimum, illud est, quod solâ æquitate naturali nititur, & nullam de jure Civili actionem (fori externi) parit, ad vitandam scilicet litium multitudinem; legitimum verò est sive vestitum, quod præter conventionem partium aliud aliquod juris adminiculum habet, ratione cujus actio civilis in foro externo de jure Civili oritur. Pluribus autem modis pactum vestitur, seu jure Ci-

Reubing. Compend.

vili confirmatur. Primò si transeat in contractum specificum seu nominatum, in genere suo perfectum, emptionem scilicet locationem commodatum &c. Secundò si ex altera parte fuerit secuta traditio rei, sive promissi impletio, prout nonnuquam fieri solet in contractibus incommunitatis, do ut des, do ut facias &c. saltem si alter ad implendum ex vi acceptæ rei promissæ obligatus sit in culpabili mora. Tertiò vestitur, si ei accedat stipulatio, jure Civili introducta, vel per publicum instrumentum Notarii confirmetur. Quartò vestitur, si accedat in continenti alii pacto vestito. Quintò vestitur, si legis habeat assistentiam. Sextò vestitur, si juramento confirmetur, & septimò denique vestitur, si fiat in judicio.

Pacisci autem, sive pactum inire possunt omnes qui nec nativâ nec jure prohibentur. Naturâ quidem prohibentur, qui ad obligationem inducendam consentire nequeunt, infantes v. g. furiosi, perpetuo amentes, muti & surdi conjunctim &c.

Bb

Lege

Lege autem prohibentur impuberes, ob imbecillitatem iudicii, nisi meliorem facere possint suam conditionem. Prodigii, quibus interdictum est bonis, minores 25. annis, qui Curatorem habent, &c. qui autem pacisci possunt, sibi tantum regulariter, non autem aliis pacisci possunt, & quidem de omnibus rebus honestis & licitis, quæ in commercio hominum sunt, modò sint paciscentium propriæ, ita ut formam accipiant pacta ex conventionem sive consensu paciscentium, modò, si contractui pactum aliquod adiciatur, non sit pactum tale contra substantiam Contractus.

§. II.

De observatione pactorum, & eorum confirmatione per Superiorem.

Quid pacta legitime inita observari debeant in *c. 1. h. t.* statuitur, & naturalis æquitas dicitur, ita ut per censuras etiam Ecclesiasticas urgeri possent ad pacti observationem paciscentes, & peccatum grave sit (cæteris paribus) pacta ab altera parte acceptata non servare. Et hinc inferunt Canonistæ communiter de jure Canonico, quidquid sit de jure Civili, actionem in foro externo etiam oriri ex pacto nudo, quia non tantum, quando jus mandat observari aliquid, sicuti mandat jus Canonicum observari pacta, datur ex inde in foro externo actio, sed etiam datur actio de jure Canonico, ad impediendum peccatum.

Confirmantur autem pacta sæpius per supervenientem postea consensum seu ratihabitationem Superioris, uti colligitur ex *c. 2. h. t.* nisi spectato jure naturali pro-

sus irritum sit, & nullum pactum tale, quo in casu subsequens ratihabitatione confirmare nihil potest, cum juxta *Reg. Juris 18. in 6.* non firmatur tractu temporis, quod ab initio non subsistit. Neque tamen ad omnia subditorum pacta & conventiones confirmandas superiorum consensus aut ratihabitione semper requiritur, ut patet ex *c. 3. h. t. in 6.* & per se constat.

§. III.

De diversis pactis illicitis, à jure Canonico reprobatis.

Primo quia pactis privatorum non potest præjudicari juri publico *c. si diligenti 12. de foro competent.* nullum est pactum, quod juri publico præsertim Ecclesiæ præjudicat. *c. plerique 7. h. t.* neque tamen prohibetur pactum, quo quis juri in favorem suum sibi principaliter concessio cedit, *c. Pactum 1. h. t. in 6. c. si de terra. 6. & c. Accedentibus 19. de privileg. in 6.* Secundò qui renuntiat liti super beneficio Ecclesiastico, adjecto pacto, ut aliquid temporale, etiam expensarum nomine sibi solvatur, illicitam, & simoniacam pactiorem faciat, quia spirituale aliquid pro pecunia vel alia re temporali pretio æstimabili remittit *c. Cum pridem 4. h. t. junctà Gloss. V. illicita pactiæ speciem, nisi superioris auctoritas accedat, quæ parti litiganti expensasolvere jubet, quas frustra litigans fecerat, &c. arg. c. Nisi essent 21. de prebend.* Tertio pactum alicui factum de succedendo post mortem Prælati aut Beneficiati in Prælatura Ecclesiæ illius, aut beneficio, nullum est *c. Accepimus 5. h. t.* cum talia pacta speciem habeant hæreditatis